

Pe pošti prejemnik:
za
slo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6 — 50
mesec : 2 — 20
V pravilnosti prejemnik:
za
slo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1 — 70
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 196.

V Ljubljani, v sredo, 27. avgusta 1902.

Letnik XXX.

Vojna zoper nedeljski počitek!

(Iz trgovskih krogov.)

I.

16. t. mes. se je uveljavil zakon o nedeljskem počitku pri obrtnih in trgovinah, od tedaj se pa vodi v Ljubljani prava časniška vojna — pro et contra — nedeljski počitek.

V predčerašnjem »Narodu« prodaja neki »trgovec«-netrгоvec svojo modrost, kateri pa manjka vsaka logika. Sploh se lahko ta članek brez povečšalnega stekla natančno razmotri in je v resnici žalostno, ko se vidi v njem kup kranjske — politike.

Neumevno je, da se tako važna nepolitična zadeva, kot je nedeljski počitek, vlači in meša med politiko. Kaj je neki treba potegovati se za prednost, katera polit. stranka naj bi bila pripomogla k uresničenju tega zakona, in predbacivati drugi, da je vsa ta naredba po njenem duhu prirojena?

Glavna stvar je, da imamo zakonito urejen nedeljski počitek, in veselo dejstvo je, da se bo morala ta postava upoštevati.

II.

Kakor nam je znano, sprožilo je zadevo »potreba nedeljskega počitka« trgovsko društvo »Merkur«, imelo radi tega več sestan- kov in se z v. nemo zanimalo za uživetvorenje tega važnega in perečega vprašanja. Najbolj delaven je pa bil predsednik trgovskega gremija, ljubljanski trgovec g. Bürger, kateri je letal od Poncija pa do Pilata, delal noč in dan, da se je izposloval ta trgovcu kakor tudi trgovskemu nastavljenju toli potrebni in že davno zaželeni nedeljski počitek. Seveda je k temu tudi dosti pripomogel za ljubljansko in kranjsko trgovstvo gotovo se zanimajoči deželni predsednik gospod baron Hein. Z eno besedo, tudi ta je spoznal in uvidel potrebo nedeljskega počitka pri trgovinah in obrtnih.

Zatorej jima za to vsa čast in hvala!

III.

Članek v »Slov. Nar.« citira neke besede zadnj. članka »Narodnogospod. Vestnika«, kateri se je pa brez vednosti trgov-

skega društva »Merkur« vrnil v ta list po specijelni neprevidnosti urednika gospoda dr. Murnika.

Gotovo ni imel drugega materiala ali kaj? Znano nam je, da mu je bila neka zelo poučna razprava na razpolago, katera bi bila sigurno 80 odstotkov trgovskih nastavljenec, kakor tudi marsikaterega trgovca poučila o neki novi važni trg. struji, in tudi isto realno razjasnila. No, gospoda Murnika žalostni članek je moral imeti prednost, saj je gospod Murnik urednik, torej ima on absolutno odločevati. Upajmo pa, da pride odbor trgovskega društva »Merkur« do hitrega spoznanja, kdo da je tisti črv, kateri sistematično, pri tem pa najjavnost razjeda vse principe, katere si mora društvo za svoj obstoj neustrašeno pridržati, in da bo predlagal, da se razmere pri listu korenito izpremeni.

IV.

Postavlja se nam v z. g. liberška trgovska zbornica, katera je, kakor znano, povsem židovska (sic!) in je čisto naravno, da se upira uvedanju nedeljskega počitka. Ne smemo pa pozabiti, da so Liberce kakor tudi cela Češka industrijalno najvišje razvite in da se tamošnje razmere za Kranjsko, katera je skoro brez vsake industrije, ne morejo v poštev jemati, in je torej nenaravno in nemogoče, da bi se v naši deželi isto mnenje vpeljalo in prakticiralo.

Liberški industriji in trgovci seveda ne zahtevajo nedeljskega počitka, ko imajo — skoro izključno židje — svoj »šabes«, to je: imajo v soboto, katera je po njih ritualnem predpisu praznik (toliko kot naša nedelja), svoje prodajalne zaprte.

Svoj čas so se tudi na Dunaju zoperstavliali nedeljskemu počitku, kajpada v prvi vrsti zoper židje, kateri niso marali oba dni, to je soboto in nedeljo, imeti prodajaln z. tvorjenih.

Ko se je pa vpeljal obligatorični nedeljski počitek v obrtnih in trgovinah, so se pa tudi ti ljudje vdali in so zategadelj v sobotah odpirali.

Pisec članka v ponedeljkovem »Slov. Narodu« je bil, če se ne motimo, zopet g. Murnik, kateri samoumevno ne more imeti

pravega pojma o trgovinah in o težnjah trgovskih nastavljenec, ko nikdar trgovski nastavljenec ali kaj enacega ni bil. Omenja, da imamo tu jako razvito okolico in da imajo okoliški obrtniki, mojstri in delavci čas ali si ga vzamejo samo ob nedeljah in praznikih dopoldne za nakup potrebnega blaga.

Tukaj se posebno kaže, da gosp. pisec ne pozna razmer. Saj delavci iz okolice itak ne hodijo dosti v mesto nakupovat in jih tudi nimamo; kar jih pa je, so vsi v Ljubljani. V okolici so kmetje, in ti hodijo nakupovat potrebne stvari v Ljubljano, in navadno za časa kakega semnja. Ta njegova trditev je torej popolnoma brezmiselnost in brez vsake podlage.

Kakor si navedeni ljudje jemljejo čas v nedeljo ali v praznik, tako si ga lahko tudi v soboto. Nekateri imajo že ob štirih popoldne, drugi pa od 5. oziroma 6. ure, do 7. oziroma 8. ure dovolj časa izbirati blago, in to mirno, brez vsakega prehitovanja.

Zakaj pa gospod pisec trgovskih nastavljenec pri tem nič ne vidi?! Ti morajo celi teden od 7. ure zjutraj do 7. ozir. 8. ure zvečer, v gotovih slučajih tudi do 10. ure, da celo do polnoči svoje naporno delo opravljati, zraven tega pa morajo še z glavo delati. Sedaj trgovci ob nedeljah tudi ob 7., oziroma ob 1/2 9. uri trgovine odpirajo. Naj jim veleučeni in izredno modri gosp. pisec pove način, kdaj da naj počivajo, ko so trgovine do 12. ure popoldne odprte!

Ker pa tako iz srca delavcu privošči čas za nakup, naj trgovskim nastavljenecem pove, kdaj naj si oni potrebnih reči nakupijo?!

Kedaj naj gredo k čevljarju, kedaj h krojaču i. t. d.? Sedaj pričakujemo, da bo kolikor mogoče hitro spisal fulminanten članek v prilog trgovskim nastavljenec in predlagal v istem, da naj imajo obrtniki svoje obrti tudi v nedeljo popoldne odprte, da si bodo zamogli trgovski nastavljenec nabaviti potrebnih reči, ker v drugih dneh jim je to povsem nemogoče! Obrtniki bi se mu seveda lepo zahvalili zato, a z njegovega stališča bi bilo čisto dosledno. Morebiti pa misli dotični pisec, da imajo

trg. nastavljenec med tednom kaj prostih ur; če to misli, potem ne pozna našega položaja in naj nikar o njem ne piše! O tako perečih vprašanjih, kot je nedeljski počitek pri trgovinah in obrtnih, se ne sme trditi z lahkomišelnostjo nevednostjo.

»Narod« nas opozarja na trgovine na Starem trgu in v Prešernovih ulicah ter na nedeljski promet v istih. Ako je uveden obligatni nedeljski počitek, bi nihče ne imel škode, najmanj trgovci; ker konsumet potrebuje blago in zato ga kupi prej ali slej. Tudi bi lahko obrtna podjetja in sicer taka, katera ne jenjajo dela ob 5. uri, odredila primerno končni čas dela. Pri tem bi gotovo podjetnik nobene škode ne imel, saj imajo daljši delaven čas samo manjši obrtniki, kakor trgovci sploh, in bi tudi ljubljani trgovci prav nič ne trpeli, če bi se dosledno in pravično izvedel nedeljski počitek.

Mesariji so si to zadevo že uredili, ker morajo ob nedeljah že ob 9. uri zapreti prodajo na prodajalnih mizah in oditi domu. Tudi drugi trg lahko ob tej uri poneha, saj je živež veliko večje važnosti, ko obleka in druge stvari.

Delikatesne trgovine so bile nekdanj v Ljubljani odprte od 7. zjutraj do 10. odnoso 11. ure zvečer in v nedeljo cel ljubi dan in ko se je pri teh uredilo zapiranje zvečer ob 9. uri in v nedeljo opoldan ob 12. uri, se ni nikdo oglašil zoper to naredbo, in enako je v drugih slučajih. V zadnjem času so tudi pisarniški uslužbenci odvetniški začeli gibanje za nedeljski počitek, katerega jim gotovo vsakdo privošči, in ga ni nobenega, ki bi pobijal to stremljenje, ker se splošno uvideva, da je počitek življenska potreba.

Zakaj bi le pri trg. nastavljenecih bilo vse drugače?

Pisec »Narodovega« članka pozivlja »Trgovsko in obrtno društvo«, da bi se uvedanju nedeljskega počitka ustavilo, daje mi gljaje in svoja navodila, za katere se bo pa isto društvo gotovo najiskrenejše zahvalilo in si bo v potrebi brez njega pomagalo.

Še nekaj! Nerazumljivo nam je, v kaki zvezi z nedeljskim počitkom so »stani« cukrarc, sadje in onih, ki podobice prodajajo

LISTEK.

Razdrobljeni okovi.

Spisal Maxim Gorki, Poslovenil N. K.

Topel, prijazen solnčni svet. Morje ziblje lahke vetrič, kakor bi dihal speč velikan. Mirno in varno plava naša ladja po valovih, ki se spreminjajo v zlatih barvah. Neizmerna daljava . . . Kje ji je konec, kje njena meja? . . . Pač, tam prav ob robu se vidi nekaj belega. Star, napol razpal molo je, kjer se bomo usidrali. Silovito se zaganjajo valovi v kameniti zid in odletavajo veselo nazaj, ali pa izginejo včasih v globoke luknje in razpoke in se prikažejo na drugi strani.

»Morje ne more trpeti nobenih mej.«, pripomni moj tovariš, star, ogorel mornar.
»Ali je že dolgo, kar je molo razdrt?« vprašam; skoraj neverjetno se mi je zdelo, da bi mogli valovi razdrti tako močno in veliko zidovje in odnesti take skale seboj.
»Pač bo že temu precej . . .«, odgovori moj spremljevalec zatopljen v misli. »Ali poznate staro mornarsko pravljico o boju morja s skalami? Če hočete, vam jo pa povem?«

Prosti so bili in neomejeni morski valovi kot ptice pod nebom . . . Oče vihar jim je zaigral divje melodije, in veselo, brez skrbi so se zapodili v neizmerno daljavo. — Toda grozni samosilnik, človek, je zavidal valovom njih srečo. Sklenil je, da jim uropa svobodo, da ne bodo več hiteli ponosno in neovirani čez mogočno, brezdanje morje, da se ne bodo več mešali s svetlim solncem, nič več z modrim nebom! Poslal je na vse strani pokorne sluga, da izkopljejo iz naročja zemlje mrzle skale in jih potope v globočino morja . . .

Morje pleše veselja . . .

Radostno zro valovi, kako padajo skale na dno morja. Skačejo, pode se, smejejo se, poljubljajo čmerne skale, mečejo in vale jih sem ter tje. To je življenje!

»Iz zemlje mrzlega naročja so nas prišli obiskat črni gostje!« so vpili. »Z bučnimi pesmimi jih bomo sprejeli, z nežnimi objemi in ljubkovanjem jih bomo ogrevali . . . Skup se bomo kratkočasili v morju, skupaj hvalili in slavili luč in svobodo . . .«

Radosti pijani so bili mladi valovi!

Samo oče vihar in mati vihra sta sprejela goste z zlobnim vrisom in piskanjem. Temno sta pogledovala skale. A skale so

padale v morje, vlegale se tesno druga na drugo in siloviti zid raste vedno višje in višje, oni zid, ki bo omejil valove, ki jim že zapira prosto pot.

Valov se poloti nemir . . .

S strahom in grozo opazujejo visoke, temne zidine; prvič, kar so na svetu, jim jemlje prostost — in to revni ljudje! . . . Obupno se zaganjajo s prsi v skale . . . S težkimi, globokimi vzdihli se umaknejo nazaj . . . Skale so mrzle, nepristopne . . .

Morje se raztogoti in vpenja kvišku . . .

Preplašeno se drve valovi proti zidovju in si razbijejo prsi ob temnih skalah . . . Do neba se razlega stok valov . . . Vse veselje njihovo je proč . . .

»Izdajstvo! Izdajstvo!« vpijejo. »Sprejeli smo jih kot prijatelje! . . . Vzeli so nam prostost, zlato prostost! . . .«

Mati vihra plače . . . Rjoveč se zaganja oče vihar v črne zidine . . .

»O skale, hudobne skale! Nekoč ste bile proste! Včasih ste tudi ve dihaile iz prostih prsi! Zakaj, zakaj ste oropale naše otroke prostosti, odgovorite!«

Še temneje pogledajo mrzle skale.

»Me moramo slušati višjo oblast! Kar in kadar nam zapove, moramo oropati!« odvrnejo stokaje in se nagnejo zlobno čez morje.

Mati vihra odhiti in tudi oče vihar tuleč, piskaje in stokaje . . . Potem skličejo valove in jim naznanijo:

»O valovi! O ubogi valovi! Izgubljena je prostost, izgubljena! Odsihdob ste sužnji, sramotni sužnji!«

In urno odhitita dalje svojo pot . . .

Stari, močni valovi se izgube v dnu morja . . . Nič več ju nista mogla vzbuditi mati vihra in oče vihar . . . Mladi valovi pa plavajo z neutolažljivim srdom v srcu . . . Nič več ni čuti veselega smeha, nič več se ne glase pesni o nekdanji prostosti; in solnce je tako motno in temno, nebo tako sivo, tako grozno . . . Nič več se tako pogosto ne udeležujejo boja proti sovražnikom. Trda sužnjost jih je že preveč oslabil . . . Pač se združijo še včasih in kakor neprodna veriga se zaženo v ostre skale — a skale se ne ganejo in prsi drznih bojnikov krvave — — —

Morje se solzi — — —

(Konec prih.)

na Dobrovi, v Šiški, na Brezju itd. in kak upliv imajo ti na deželno oziroma ljubljansko trgovino, odnosno na trgovino imenovanih božjih potov, kjer nikake druge trgovine ni; saj n. pr. na Brezje, na Šmarno goro, v Dravljah itd. hodijo ljudje, ki hočejo spominske s seboj prinesiti; kje jih bodo kupovali, če ne tam?

V.

Objektivno rečeno je nedeljski počitek v trgovinah in obrtnih neobhodno potreben in sicer s fizičnega, psihičnega in sploh človekoljubnega stališča za trgovske nastavljenice, kakor tudi za trgovce. Vsak človek si mora po delu pridobiti novih moči za utrudljivo in naporno delo prihodnjega tedna; truden in izmučen človek pa nima potrebne veselja za delo. Naj bi to upoštevali merodajni faktorji in ne delali nadalje ovir temu opravičenemu stremljenju, kakor jih dela pisec v »Sl. Narod« št. 194.

Upajmo, da bo to zadnji glas v tej zadevi, in prosimo, da se ne bo iz tega spisa koval političen kapital, ker stvar sama na sebi je popolnoma nepristranska.

Zborovanje kat. slov. pol. društva „Sloga“

v Središču, dne 24. avgusta t. l.

V pravem pomenu imena društva, ki je zborovalo preteklo nedeljo v izključno narodnem trgu Središče ob ogrsko-hrvatski meji, vršil se je ta shod. Bilo je navzočih kakih 1000 ljudi, domačih kakor sosednih, in prišli so odlični gostje iz vseh krajev, z Dunaja, Istre, Ljubljane, Kočevja, Gorice itd.

Predsednik društva dr. Omulec iskreno pozdravi zborovalce, prav iskreno pa še poslance dr. Ploja, dr. Spinčiča, dr. Rozina in druge odlične goste, izraža potem svoje veselje, da so zastopani vsi sloji ljudstva, iz česar sklepa, da se ljudstvo živo zanima za take shode, kar je znamenje zrelosti. Apelira potem na ljudstvo, da se odločno ustavi nemškemu vplivu, ki se kaže posebno ob volitvah, posebno pa še po hinavskem nemškutarskem listu »Štajerc« (Klici: Proč »Štajerc«!) Povdarja, da imajo poslanci nalogo braniti posebno kmetijske interese, katerim naj torej ljudstvo zaupa ter danes vzame njihovo poročilo na znanje.

Potem dá besedo poslancu dr. Ploju, ki pred vsem povdarja boj, katerega morajo štajerski Slovenci bojovati za vse svoje pravice. Spodbuja ljudstvo k temu boju, posebno pa, da kaže vsepovsodi svojo narodno zavednost; naj se poslužuje svojega jezika povsodi, pri vseh uradih. Naj se ne boji boja z Nemci, kateri so nam ta boj vsilili, ker nam nočejo pripoznati, kar nam gre, katerih oholo nadutost še podpira tudi vlada. Ne udajmo se, pravi poslanec; nismo se udali v boj za domovino, ne bomo se tudi v boj za narodnost. Potem preide na državni zbor, omeni obstrukcije, za katero je prišlo premirje vsled raznih obljub in gospodarskih predlog, s katerimi so bili Nemci in Čehi pridobljeni. Omeni važnejše pridobitve, kakor so pristojbina postav, odprava mitnic, omeni resolucijo gledé vinske klavzule, brezobrestna posojila za obnovo vinogradov, odpis zemljiškega davka vsled uim, združeno postavo; govori dalje o vojaških rezervnikih (orožne vaje), o dveletni vojaški službi, o poljedelski slovenski šoli, ki bi se naj ustanovila na Spod. Štajerskem, ter o zimskih tečajih, ki bi se naj vpeljali v pouk kmečkih sinov.

Naposled omeni nagodbe z Ogrsko in avtonomni carinski tarif, o čemer se obe vladi že toliko časa pogajata, ter pogajanja med Čehi in Nemci.

Slovenski poslanci hočejo delovati, kakor do sedaj, tudi naprej po geslu: »Vse za vero, dom, cesarja, za kmetiki, narodni in gospodarski blagor«. (Glasno odobravanje od vseh strani.)

Dr. Omulec se zahvali dr. Ploju ter mu izreče v imenu vseh njegovih volivcev priznanje, kateremu pritrjuje tudi vsi navzoči enoglasno.

Peter Zadravec, verni pristaš »Štajerc«, se tudi oglasi k besedi ter polaga poslancem na srce, naj gledajo, da se ustanovi poseben fond za delavske sloje, iz katerega bi se mogli ob času onemoglosti podpirati, in bi ne bili občinam v nadlego.

Poslanec dr. Ploj poroča o tej zadevi, da se je vlada o tem že posvetovala ter mislila na zavarovanje ne le tovarniških delavcev, ampak tudi kmetijskih delavcev; tudi poslanci si bodo prizadevali, to zadevo krepko podpirati.

Na to nastopi dež. poslanec dr. Rosina ter prične svoje poročilo, češ mislil bi morda kdo, da nastopi kot kandidat za bodoče deželno zborstvo volitve, vendar pa ne, ker ne misli več kandidirati (glasi presenečenje), pa ne radi tega, ker bi se morda bal propasti, tudi ne, ker bi imel morda slabo vest radi abstinence v pretekli dobi, ampak zadržuje ga delo, ki ga ima v svojem poklicu kot odvetnik in kojega je zdaj v Mariboru veliko več, kakor v Ljutomeru. Potem opravičuje abstinenco deželnozbornih poslancev, obsoja one slov. politike in časnike vseh strank, ki so zdaj klicali in pisali, naj zapuste deželno zbornico, potem pa jih zopet gonili v njo. Posebno pa je obsojal »Slov. Narod«, ki se vtika v naše razmere, katerih ne pozna.

Poroča o novi volilni reformi štaj. dež. zbora, ki je padla tudi brez slov. poslancev, ker je bila očitno krivična za kmetijske volilce.

Dobro premišljene besede in lepo izvajanje vsega poročila napravilo je kaj ugoden utis na poslušalce, ki so z zadovoljstvom vzeli poročilo na znanje.

Na predlog dr. Omuleca, ki opomni, da vprašanje o opravičenosti abstinence zdaj ni več pereče, se izreče enoglasna zaupnica.

Besedo dobi dr. Spinčič, ki se zahvali iskreno za pozdrav, primerja potem razmerje v deželnem zboru štajerskem z razmerami v istrskem. Pri nas Nemci, tam Lahji, krivični so nam v šoli uradih, zastopstvih itd. Sviri ljudstvo pred listi, ki so podkupljeni od nasprotnikov; priporoča slogo, pa tudi odločnost.

Dr. Omulec reagira na besede govornikov ter omeni, da je položaj naš in Primorcev resnično enak. Tam imajo podkupljene liste »Naša prava Sloga« in »Dalmatinec«, pri nas pa imamo zloglasnega »Štajerca«. (Kakor iz enih ust: »proč s »Štajercem«, proč s »Štajercem«, naj pogine.«)

Sprejele so se naposled enoglasno resolucije:

1. Zadeva vseučilišče v Ljubljani ter nadsodišče za slovenske pokrajine v Ljubljani.

2. Zahteva se samouprava za slov. del Štajerske.

3. Zadeva nastavljanje slov. uradnikov in priskrbljenje dvojezičnih napisov in pečatov pri vseh javnih uradih, polit. sodnijskih, davčnih, poštah, železničnih itd.

4. Zadeva ustanovitev meščanske šole v St. Juriju ob južni železnici in Ormožu ter obrtne šole v Središču.

5. Naj se odpravi davek žganja od lastnik pridelkov; naj se daje trse iz držav. in dež. nasadov zastonj; zemljiški davek naj se tirja še le po žetvi in trgatvi, vojaška prezentna služba naj se skrči na 2 leti in rezervniki naj se pokličejo k vajam, kadar je delo na polju že končano.

Sestanek krščansko-mislečega dijaštva.

Z veseljem pozdravljamo mladeniče, polne svetega ognja in čistega navdušenja za resnico, dobroto in lepoto, ki so se danes sešli k velepučnemu sestanku. Kršč. misleče dijaštvo pač s tem najbolj kaže visoko misel o idealnem pomenu dijaškega stanu, da pri takih sestankih vedno goji znanstvena predavanja. Mi vidimo v tem poročilo, da je to dijaštvo zapisalo na svoj prapor res kot geslo: »Izobraževati se bomo in narod!« Ni nam treba naglašati, da nam je tako dijaštvo simpatično in da z največjim veseljem zasledujemo razvoj njegove organizacije. Dal Bog, da se njih vrste vedno bolj širijo! Naše trdno upanje je, da bo organizacija krščansko misleče inteligence iz vseh stanov postala v bodočnosti vodilna za slovenski narod.

Pozdravni večer.

V torek zvečer so se sešli »Pri zvezdi« udeležniki sestanka. Med dijaki smo opazili tudi častnega člana »Danice« gosp. poslance Povšeta, državnega in deželnega poslance dr. Zitnika, dež. poslance dr. Brejca, starejšino »Danice« dr. Pavletiča i. dr. Pozdravil je navzoče stud. iur. Dermastija. Naglašal je, da so se zbrali kot Slovenci in da se jih je od neke strani po krivici napadalo, da niso dovolj narodni. Zbrali so se kot katoličani in kot demokrati. A krščansko misleče dijaštvo hoče napredovati in koristiti, zato so se zbrali k delu. K sklepu vabi navzoče, naj jutri pri glavnem zborovanju složno sodelujejo.

Gospod stud. theol. Ant. Čop iz Trsta pozdravlja v imenu primorskega dijaštva. Tržačani so že govorili na teh shodih »Morituri vos salutanti«. A današnji sestanek, na katerem vidimo zbrane klerike in laike, nas prepričuje, da se bo slovenski narod zopet okrepil v složnem sodelovanju, katero bo obranilo slovenstvo tudi na Primorskem. Temu složnemu sodelovanju nazdravlja govornik.

Nato govori stud. phil. Grafenauer. Lani je bil izrekel na sličnem sestanku željo, da bi prihodnjič prišlo več Korošcev na sestanek krščansko-mislečega dijaštva. In res: Lani sta prišla le dva, letos jih je prišlo že osem, in prihodnjič jih bo še več! Slovenska stvar na Koroškem sloni le še na katoliški zavesti, in ako se oživi ta, oživila se bo tudi narodna energija. Delati hočejo Korošci, kakor sta jim pokazala v lepi slogi dva moža: duhovnik Einspieler in laik Lendovšek. Skrbeli bomo, da dobi Koroška še več takih pridnih delavcev na narodnem polju.

Dr. Lampe šaljivo omenja, da so nasprotniki vedno koristili katoliški stvari, kajti oni so nam vedno vžigali pogum. Četa katoliškega dijaštva je bila izpočetka majhna, a imela je nekaj, česar v nasprotnem taboru ni, in to so ideali. Ideal vere v neovržno resnico svetih katoliških načel, ideal upanja v gotovo zmago nad zmoto, ideal medsebojne ljubezni med pristaši naših načel — ti ideali so napolnili krščansko misleče dijaštvo z močjo, da se je razvijalo, in v teh idealih, ki smo si jih ohranili, vidimo tudi poročilo za popolno zmago pravične stvari, tembolj, ker vidimo, da prešinjajo že vse stanove v naši domovini.

Danes zjutraj je mnogoštevilno dijaštvo prisostvovalo v nunski cerkvi sv. maši, katero je daroval častni član »Danice« č. g. kanonik Andrej Kalan.

Glavno zborovanje.

Ob 9. uri se je pričel IV. sestanek kat. mislečega dijaštva v dvorani »Kat. Doma«.

Gosp. medicinec Hubad pozdravi v navdušenih besedah v obilem številu došle dijače, ki se niso zbal trud in časa, ampak se z veseljem odzvali povabilu. Še nikoli, povdarja predsednik, se ni zbralo v teh prostorih kat. misleče dijaštvo v tolikem številu. Posebno ga veseli, da je prišlo na sestanek mnogo abiturijentov. Nato preide na dnevni red.

Gosp. jurist Dermastija predlaga, naj se izvoli predsednikom zborovanja gosp. jurist L. Pogačnik, podpredsednikom pa ljubljanski bogoslovec g. Fr. Grivec in abiturijent Kotnik iz Štajerske. Zbrani sprejmejo ta predlog z glasnim ploskanjem.

Zapisnikarjema se izvolita g. J. Podbevšek, bogoslovec, in jurist g. J. Mosetizh.

Predsednik g. Pogačnik se zahvali za izraženo mu zaupanje. Povdarja, da je mnogoštevilno zbrani shod za razširjanje idej katoliškega dijaštva največjega pomena. Ne fraze, ampak prave življenske ideje morejo v tako kratkem času roditi tako lepe sadove. In da jih rode, to nam dokazuje današnji sestanek.

Nato predava bogosl. g. Fr. Zajc: O razmerju med religijo in moralom.

Predavanju sledi glasno ploskanje. Predsednik se govorniku toplo zahvali in otvori debato.

G. Zajc je razvijal sledeče misli: Ali je možna od religije neodvisna morala, to je vprašanje, ki je za sedanje razmere posebno važno, ko se čuje dan na dan glas: Proč z vero, proč z dogmami!

Vedina modernih modroslovcov je za neodvisnost morale; oni so za moralno, ki nima z religijo, z Bogom ničesar opraviti. Da pa njih trditve ni resnična, dokazuje dejstvo, da etika ni možna brez metafizičnega ozadja, ker ne more nobena zatajiti teološke tendence. Ali biva torej Bog kot stvarnik

in konečni smoter vesoljstva, ali je duša neumrljiva, ali se tiče človekov delokrog le zemeljske oble? vse to so vprašanja, na katera mora etika odgovoriti. To pa je le mogoče s pomočjo metafizike. Metafizika je resnična, če moremo z njeno pomočjo odgovoriti na vse uganke praktične filozofije. Taka metafizika pa je ona, ki pripoznava bivanje Božje. Če ima pa pravost odnos do Boga, je jasno, da je tudi v zvezi z religijo. Saj religija v objektivnem smislu ni nič drugega nego metafizika, nauk o svetovnem redu. Kakor torej etika ni možna brez metafizike, tako temelji tudi morala v religiji kot svojem najglobljem principu. Torej je neresnična trditev, da je možna neodvisna morala.

Teolog g. Fr. Grivec pravi, da je g. predavatelj svojo stvarino dobro, a skoro pretežno obdelal. Vprašanje, je li morala brez religije mogoča, je važno. O tem so se pisale že cele knjige. Vez med religijo in moralom je tako tesna, da kdor nima religije, nima dosledno tudi ne morale in narobe.

In to je popolnoma umevno, saj pravi tudi veliki mislec Tolstoj neke v svoji »Spomenici«: Zato sem izgubil vero, ker nisem prav živ. Morala takozvanih moralistov brez religije ni več morala.

Bogoslovec g. A. Sojar pravi nato, da se vjema s predgovornikom. On sam bi celo človeštvo razdelil v troje taborov. Prvi tabor tvorijo oni, ki nimajo ne religije in tudi ne priznavajo morale. V drugem taboru so oni, ki priznavajo samo moralno brez religije. Poizkušali so jih ločiti, a ni se jim posređilo. V tretjem taboru so pa oni, ki pripoznajo religijo in konsekventno tudi pravo moralno.

Nato navede par dokazov na podlagi zgodovine. Morala na podlagi krščanstva je bila za človeštvo največjega pomena. Le ono je vsvarilo pravo razmerje med ljudmi. Le ono je pripomoglo človeštvu do prave veljave. Nato povdarja, da je že občno i od največjih mislecev priznано, da je na svetu nemogoče živeti z moralom, ki nima podlage v religiji sami.

Gosp. predsednik zaključi debato in da besedo medicincu g. J. Hubadu.

G. stud. med. Hubad predava na to o homeopatiji.

Naštevajo po vrsti nauke Hahnemanna, začetnika homeopatije, in potem vsakega posebej zavrača kot neznanstvenega, ker ne sloni na podlagi naravnih zakonov, na katerih mora sloneti medicina, ako hoče, da doseže istinite uspehe. Homeopatje se opirajo navadno na nezdravnike, ki niso proučili anatomske fiziologije in drugih pomočnih ved medicine. Vsled tega je v homeopatiji tudi marsikaj mističnega, nejasnega. Homeopatija v znanstveni medicini nima zaslombe, vsled tega tudi ni v rabi pri pravih zdravnikih. Zdravila dajati v malih dozah, da se niti fizikalno niti kemično ne da dokazati, kaj da je zdravilnega v njih, to se pravi: Nič storiti.

G. predavatelju so se izkazali zborovalci hvaležne z živahnim odobravanjem. — G. predsednik se zahvali za zanimivo in dovršeno predavanje. Dijaštvo je sklenilo, da se pokloni prevz. knezoškofu ljubljanskemu in je odposlalo škofu dr. Mahničju naslednjo brzojavko:

»Slovensko katoliško dijaštvo, zbrano na svojem četrtem sestanku, se udano klanja Vaši milosti, svojemu uzorniku in začetniku katoliškega gibanja med slov. akademiki.«

Z velikim navdušenjem so bile sprejete došle brzojavke g. dr. Srebrničja, predsednika slov. akademije v Celovcu g. Cukala, g. Dermastija, dr. Ušeničnika, g. Zaplotnika, g. Ukmarja, Jovana.

Na sestanku je zbranih nad 150 dijakov. Popoldne ob dveh je bil sestanek prijateljev »Zora«, ob 3. uri popoldne pa so se začela zopet predavanja. — Zvečer je komers.

Poslanec Stransky in notranji češki uradni jezik.

V daljši polemiki mej katoliškim »Hlasom« in glasilom dr. Stranskega radi poslednjega govora na shodu v Bistrici se je pokazalo, da je ta mladočeški prvoboritelj mej drugimi izgovoril tudi naslednje stavke: »Ako mi trdovratno vztrajamo pri zahtevi

za uvedbo notranjega češkega uradnega jezika, bi ne dobili češkega vseučilišča. Vlada bi nam rekla: Ljudje, kaj pa še hočete? Komaj ste dobili češki uradni jezik in že zahtevate češko vseučilišče v Brnu. Radi tega je boljše za naš narod, da opustimo zahtevo po uvedbi češkega notranje-uradnega jezika in zahtevamo češko vseučilišče. Iz te univerze bi izšli zavedni domoljubi in uradniki, ki bi sami od sebe uradovali češko, tega zakon ne prepoveduje. Na ta način dosežemo sami po sebi češki uradni jezik. Takoj nato pa je Stransky povedal, da Körber tudi tega ne dovoli in da je sedaj položaj tak, da prvega ni mogoče dobiti, drugega pa ne dajo. — Kaj neki bodo zahtevali Stransky in tovariši in bodo li res se zadovoljili z vladnim odgovorom?

Italijanski kralj v Berlinu.

Danes ali jutri dospe italijanski kralj Viktor Emanuel na obisk cesarja Viljema v Berlinu. Tem povodom se peča umevno vse nemško časopisje z dobrimi odnosi mej obema vladarskima hišama ter pravi, da bo ta obisk pokazal neresničnost najnovejših vesti, češ, da se je dokaj ohladilo razmerje mej Nemčijo in Italijo. V tem smislu piše tudi berlinski oficijozus „General Anzeiger“ ter konečno pripominja tudi to-le: „Seveda bi bilo želeli, da bi se omogočili osebni pozdravi kakor mej Berlinom in Rimom ter Berlinom in Dunajem tudi mej Dunajem in Rimom, da se obstoječe tesno prijateljstvo pokaže tudi na zunaj; temu pa, kakor znano, še vedno nasprotujejo ozir, od katerih se ne morejo ločiti dunajski dvorni krogi.“ Da, tako je, katoliška habsburška dinastija vztraja odločno na stališču tradicionalne pravičnosti, da se ne sme priznati revolucije proti papežu, ker sicer si katoliške dinastije same izpodkopavajo tla pod nogami.

Buri in nemški nacionalci.

Schönererjanci in nemški nacionalci so si še sedaj kruto sovražni. Prvi porabijo vsako dano jim priliko, da udarijo po ne ljubem nasprotniku, ter so tako tudi pripomogli, da so nemške nacionalce spravili v dotiko z — Buri. Bivši burski zdravnik dr. Albrecht potuje sedaj po raznih schönererjanskih gnezdih in predava o Burii. Poslušajo ga seve radi tudi nemški nacionalci. Tako predavanje je bilo tudi dné 3. t. m. v Vöcklabrucku. Predavatelj pa je na tem sestanku zagrešil to netaktnost, da je koncem govora jel udrihati po nemški ljudski stranki, posebno po posl. Beuerle in Sylvester, ki ju je primerjal z burakimi izdajicami. Zahteval je, da se postopa z njima, kot s takimi elementi postopajo Buri. — Vled tega je umevno nastal velik krik v nacionalnem taboru.

Bodočnost burskega naroda.

Vsi vplivnejši zastopniki bivših burskih republik v Južni Afriki bivajo sedaj v bližini bivšega transvalskega predsednika Krügerja. Imeli so ob njegovi navzočnosti več posvetovanj, pri katerih je pa prišlo do odkritega nesoglasja mej voditelji in Krügerjem. Poslednji se namreč nikakor noče še sprijazniti z sedanjo usodo in ne mara ničesar slišati o vrhovni nadoblasti angleškega kralja. Zmernejši burski voditelji so seveda drugih misli in so se kot podaniki že poklonili svojemu novemu kralju. Konferirali so o tej priliki tudi s kolonialnim ministrom Chamberlainom ter mu povedali, da mu v kratkem predlože načrt o organizaciji nekdanjega burskega ozemlja. S sestavo tega načrta se pečajo sedaj na Nizozemskem. Načrt se ne peča samo z vrnitvijo Burov na njih farme, marveč tudi z organizacijo novih kolonij po okrajih ter s sestavo bodoče vlade.

Angleškemu časopisju ta korak burskih voditeljev ni nič kaj po volji. Vladno časopisje jih svari pred protiangelskimi demonstracijami, ter jih opominja, naj ne pozabijo, da Anglija lahko stori za nje več nego vsi drugi narodi. (Res angleško!) Angleško prebivalstvo bode zložilo za burski podporni zaklad več, nego vsi njih oboževalci na kontinentu. — Temu nasproti piše „Westminster Gazette“, da bo vsa bodoča burska taktika zavisna le od tega, kako bo z njim po-

stopala Anglija. Buri niso sentimentalni marveč praktični možje, ki so voljni prilagoditi se novemu redu, če bo Anglija zvesta svojim obljubam. Potem pa pravi ta list doslovno: »Buri uvidevajo v pretorijskem miru slovesno nagodbo mej seboj in nami, in če mi odlasmo z izpolnitvijo danih obljub, če jih pridemo iznova stiskati in jim odrekamo obljubljeni delež pri vladi, postali bodo zopet naši najhujši nasprotniki.« Kako prav ima ta list!

Razmere v Franciji.

Poročila o sijajnih zmagah Combesove vlade pri zatvarjanju kongregacijskih šol so sedaj potihnila, bodisi da je že na celi črti izveden veliki načrt, bodisi da se vlada ne upa še bolj dražiti ljudstva in je vsled tega za nekaj časa ustavila gonjo. Kajpada gotovim elementom že to kratko premirje ni po godu in očitajo vladi strahopetnost. Posebno nejevolji vzbujajo v teh krogih mnoga sodišča ter policijska oblastva, ki baje preveč milo postopajo nasproti kongregacijam. Tej svoji nejevolji hočejo dati duška takoj pričetkom zasedanja. To ulogo bodo prepustili nekemu socialističnemu poslancu. Jakobinci bodo hrčkone zahtevali od vlade, da takoj obesi in obglavi vse, ki so se z vsem srcom posvečevali poduku in vzgoji zanemarjene mladine.

Iz Bresta javljajo, da je policijski komisar Vailiant, ki je bil pri zadnjem napadu na samostan šolskih seater v Point-Croix ranjen, dvignil obtožbo proti osim osebam radi nasilnega postopanja proti oblastvom. Da je mej temi osebami v prvi vrsti ondodni župnik, se umeje samo po sebi, kajti vladni organi komaj čakajo, da morejo prijeti kakkega duhovnika.

Razni, a doslej še samo liberalni listi, javljajo, da so francoski škofje dobili iz Rima navodilo, naj se v vsem podvržejo znanemu »društvenemu« zakonu, ter da je eden izmed teh škotov že izdal v tem smislu okrožnico na podrejenost mu duhovščino. Škof namreč svetuje, naj se nihče ne ustavlja vladnemu povelju, marveč vsa samostanska predstojništva naj vložijo prošnje za avtorizacijo. Avtentično ta vest seveda še ni potrjena.

Iz brzojavk.

Kralj Viktor Emanuel na potu v Berlin. Kralj Viktor Emanuel je včeraj ob 8. uri zjutraj preko Göschenena odpotoval v Berlin. V spremstvu kralja so: minister kraljeve hiše Ponzio Vaglia, generalni adjutant Brusati, višji ceremonijer Giannotti in mnogoštevilna suita. Minister za vnanje stvari, Prinetti, se je v Novari pridružil spremstvu. — Perzijski šah je včeraj došel v Pariz. — Dopolnilna držav-zborska volitev in brnski kmeč. volivni okraj. Katoliško nar. stranka Moravska kandidira na to mesto deželno-zborskega poslanca dr. Jos. Koudelo. — Razveljavljena obč. volitev. Pri obč. volitvi v Blisovi pri Plznu so zmagali Nemci proti Čehom. Ti so vložili rekurz, ker je bil volitveni razpis razglašen le 7 dni in 21 ur, mesto celih osmih dni, in namestništvo jim je ugodilo. — Szell proti nepravosti. Ogrski ministerski predsednik je obnovil svoj odlok, da smejo biti v gostilnah in kavarnah le nad 40 let stare ženske, ter določil, da mora s 1. septembrom stopiti v veljavo na celi črti. Ali v Avstriji take odredbe ne potrebujemo? — Italijanskih anarhistov se boje v Berlinu povodom obiska ital. kralja. Vlada je odredila strogo nadzorstvo ital. podanikov. — Katoliškega shoda v Mannheimu se udeležuje dokaj nad 90.000 katolikov. Predseduje mu z velikanskim navdušenjem izvoljeni dr. Cardauns, glavni urednik »Köln. Volkszeitg.« — Novo orožje v Južno Afriko. V Pietermaritzburgu in Durbanu so zasledili v zabojih z nadpisi »sedla« mnogo orožja, ki ga je poslala neka angleška trdka trgovcem v Transvaalu. — Vinska klavzula. Avstrijska vlada je v zadevi vinske carinske klavzule stavila pogoje ital. vladi, kateri se mej drugim tudi dovoljuje, da sme Italija uvažati nad pol milijona hektolitrov vina. — Bavarski centrum proti znani cesarjevi brzojavki. Centrum vloži v zbornici interpelacijo ter

pozove vlado na odgovor. — Dveletno vojaško službo nameravajo uvesti v Italiji. Vojni minister Ottolenghi predloži že v jeseni dotični načrt. — Francozi odrekajo vladi davek. Pod vodstvom Coppée-ja in Drumonta se je osnovala liga, ki zbira podpise vseh, ki vladi odrekajo davek.

Izjava.

Podpisani udje krajnega šol. sveta na Raki se zgražajo nad dopisom „Slov. Naroda“ od 21. avgusta t. l., št. 191, ter imenujejo dopisuna lažnika in obrekovalca. — Naš g. nadučitelj Fr. Lunder in njegova hči sta se vedno trudila v šoli in tudi zunaj šole otroke skrbno in vspešno odgojevati. Dokaze njih zmožnosti in delovanja naj si iščejo pri kompetentnih uradih, mi smo ž njima popolnoma zadovoljni.

Glede sadjereje moramo izreči, da je g. nadučitelj Lunder začel prvi na Raki gojiti sadjerejo, kar dovolj spričuje njegova drevesnica in tisoče dreves, katere imajo občani iz njegove drevesnice. Konečno rečemo lažnjivemu dopisniku in „Slov. Narodu: sram Vas bodi, da poštenih ljudi ne pustite pri miru!

Krajni šolski svet na Raki 24. avgusta 1902.

Janez Gorenc, načelnik. — Franc Šiška. Janez Dolinar, župnik. — Alojzij Hrstnik.

Književnost in umetnost.

Svetopisemske slike starega in novega zakona.

Po izvirnih slikah Ernsta Pesslerja na Dunaju. Tiskano v umetniškem zavodu Ed. Hölzla na Dunaju. Izdano po naročilu c. kr. ministerstva za bogoslužje in nauk in z odobrenjem knezo nadškofjskega konzistorija na Dunaju. Cena 24 K.

Te krasne slike so gg. katehetom pač večinoma že znane. Iz starega zakona je slik 18, iz novega pa 14 ter pojasnjujejo glavne svetopisemske dogodke. Z njimi se da prav jasno in živo otrokom predstaviti zgodba, ki se jim pripoveduje. Pedagoški pomen teh slik je pač tako znan, da ga nam ni treba dalje opisovati. Otroci se mnogo rajše uče in si vse boljše zapomnijo. Tudi pozornost — v šoli toli potrebna — se ohrani vedno živa.

Slike zelo priporočamo šolskim vodstvom, da jih naroče.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 27. avgusta.

»Neue Freie Presse« o kranjskem deželnem zboru. Imenovani dunajski list piše, da se snide kranjski deželni zbor v septembru h kratkemu zasedanju, potem pa pravi: »Predlog je izšel, kot se nam javlja, od vlade, torej ne od klerikalnih Slovencev, kakor se je prvotno poročalo. Vlada pa hoče deželni zbor sklicati le pod pogojem, da prevzame deželni odbor poročstvo, da se obstrukcija ne nadaljuje. Deželni odbor napram temu pogojnemu sklicanju deželnega zbora še ni pojasnil svojega mnenja.« — Stališče naše stranke je kratko to: »Pred vsem pravica, potem pride drugo!«

Za sestanek naših nepolitičnih društev se je podaljšalo oglašanje do 2. septembra. Do tega dne naj se ne preklicno oglaševai, ki so se še zapoznili. Društvo je oglašanih že lepo število. Shod bo po sedanjih prijavah soditi uprav sijajen. Opozarjamo še enkrat, da bi bilo posebno želeli, da pridejo na ta poučni shod tudi udeležniki iz župnij, ki doslej nimajo izobraževalnih društev. Dne 7. in 8. sept. na svidenje v Ljubljani vsi, ki ste navdušeni za izobrazbo našega ljudstva!

Vprašanje davčnim veščakom. C. kr. pristojbinodmerni urad v Ljubljani je naložil kaplaniji, ki ima 250 kron lokalnih dohodkov (v buri) pristojbinski namestek za šesto desetletje 95 kron. — Aichner citira postavbo 5. februarija 1877, da so nadarbeniki, katerih letni dohodek 500 glđ. ne presega, osebno tega davka prosti, in ga res, vsaj zadnja leta, niso plačevali. — Ali res kaplanu še tistih 300 glđ. ne bode celih ostalo? Ali mu bode ta davek povrnil verški zaklad, da bo ostala kongrua cela? Ali bodo morali zdaj nalašč za to nove fasije delati? — Ali c. kr. uradniki od svoje plače tudi plačujejo pristojbinski namestek? Ali

naj ima samo duhovnik za odlozno pobiranje bise še ta davek povrh? Sicer pa, katerih pristojbin pa duhovnik ne plačuje, da bi moral plačevati namestek za tiste pristojbine, ki baje državi odidejo? Ali ne plača za nastop službe pristojbin, in potem še vse mogoče davke? Potem: ali se od remunracij, ki jih kdo uživa slučajno, le eno leto ali dve, tudi plačuje pristojbinski namestek, n. pr. župnik za opravljanje dvojne službe? — Sploh pa mora biti velika suša v predalih našega finančnega ministra, ali pa ima preveč uradnikov, ki n. pr. ravnokar stikajo, če ni bil morda kje v kakih hribih pri kaki podružnici ob »žegnanju« pred 50 ali 60 leti kak »štante« postavljen, da bi mogli zdaj tisti cerkvi par vinarjev pristojbinskega namestka naložiti. — To nam piše duhovnik z Dolenjskega. Prosimo, da bi tudi drugi duhovniki priobčili svoje skušnje glede tega obdačenja bise. Na eni strani popisujejo »farsko bisago«, da ni nikdar sita in da so milijoni v njej, na drugi strani pa jo tako stiskajo, da prav nič v njej več ne ostane.

Vpokojen je profesor tukajšnje realke gospod E. Ziakowski ter je dobil tem povodom naslov šolskega svetnika.

Shod »Sodalitatis« za kamniško dekaniho bo 1. sept. ob 1/10 dopoldne na Rovih.

Shod za Kureščku. Dne 31. t. m. angeljsko nedeljo je na Kureščku nad Igom pri Kraljici miru veliki cerkveni shod s slovesno sv. mašo ob 10. uri. Kdor hoče uživati krasen razgled, ki se mu nudi is tega hriba (1005 m nad morjem) in zadostiti ob enem svoji verski dolžnosti, naj se te prilike posluži. Preskrbljeno bo tudi za krepila v šotorih pod cerkvijo.

Župnijski izpiti v krški škofiji bodo 7., 8. in 9. oktobra v Celovcu.

Umrl je v Škofji Loki trgovec in posestnik g. Andrej Leskovar. Pogreb bo jutri ob 1/9. uri zjutraj.

Predstavljaljem »Divjega lovca« naznanjamo, da morajo za predstavlanje »Divjega lovca« imeti dovoljenje od upravnistva »Dom in Sveta« v »Marijanišču« v Ljubljani, ki je prevzelo lastništvo. Brez dogovora z lastništvom »Dom in Sveta« ni dovoljeno uprizarjanje »Divjega lovca«.

Podpora istrskim vinogradnikom. Poljedelsko ministerstvo je dovolilo vinogradnikom v puljskem okraju za let. leto 1000 K in za vsako starih naslednjih let po 400 K podpore.

Lepo slavnost so obhajali 19. t. m. pri Sv. Antonu na Pohorju. Pri svojih faranih zelo priljubljeni župnik d. g. Fran Slavič je bral srebrno sv. mašo. — Zlato poroko pa sta obhajala 78letni starček gosp. Anton Mravljak, po domače Vidmar s svojo 79letno soprogo Barbiko. Oba sta še čvrsta in čila in se ozirata že v četrti rod, ki šteje sedem pravnukov.

Umrl je v Bovecu župan g. Matija Jonko. Pogreb je bil danes.

Komers katoliško mislečega dijaštva bode danes točno ob 8. uri zvečer na vrtu restavracije pri »zvezdi« prej pri Ferlincu, sedaj pri Križu. Opozarjamo somišljenike, da se komersa udeležé. Pri komersu svira društvena godba.

50letnica oo. lazaristov pri Sv. Jožefu. Pesem g. profesorja dr. Medveda za slovesnost 50letnice čč. oo. lazaristov je prav mično uglasbil g. Bervar, vodja orglarske šole in organist v Celju. Pesem se bo povodom slavnosti pela.

O smrti g. Jožefa Dražila, brata predsednika tukajšnjega pevskega društva »Slavec«, se poroča iz Zagreba, da so ga našli v soboto zjutraj mrtvega v postelji. V petek šel je v posteljo ob 10. uri dopoldne, ker je čutil slabosti, a je naročil slugi, naj ga pokliče popoldne ob 3. uri. Ko je sluga ob označeni uri prišel v sobo in videl gospoda Dražila v postelji nepremično ležati, ni ga hotel buditi ter je odšel. Se-le ko Dražil tudi drugo jutro ni vstal, zdelo se je slugi to spanje sumljivo in petresel je gospoda Dražila, ki pa je bil — mrtev. Gospod Dražil je umrl skoro gotovo že v petek. Bil je knjigovodja zagrebške trgovine z železnino Franja Sollarja.

Šolskega učenca povozil je vlak pri Kočah. Odtrgal je dečku obe nogi ter

ga na glavi težko poškodoval. Vlak se je ustavil. Dečka so vzeli na vlak, a je mej vožnjo v bolnico umrl.

V Celovcu je neki poštni uslužbenec padel z voza. Konj ga je s kopitom udaril na glavo in ga smrtno poškodoval.

Ustrelil se je v Gradcu trgovec Karol Schmutz.

Iz Donave potegnili so Janeza Wuchserja, ki je bil rojen v Koprivniku na Kočevskem.

Veliko poverjenje v Dubrovniku. Avtonomaši (kar pa je le olupševalno ime za italijanaše) imajo v Dubrovniku v svojih rokah »Monte di pieta e riunita cassa di risparmio« — zastavljalnico, združeno s hranilnico. Ko je nedavno temu novo imenovani upravitelj-blagajnik Luka Flori prevzemal blagajno in premoženje, izkazal se je velik primanjkljaj. Po bilanci, katero so upravitelji dan popred izgotovili na podlagi registrov, je imovina zavoda znašala 207.676 K 70 h. Ko pa so pregledali vso imovino, našli so le 161.601 K in 57 h. Manjkalo je torej 46.075 K 63 h. Sedaj ima seveda drž. pravdnštvo glavno besedo.

V toplicah v Laškem trgu se nahaja tudi češki državni poslanec veleposelnik g. Radimsky s Češkega.

Za hmeljarje. Prvi občni zbor »I. štajar. skladišča za hmelj, registr. zadruge z omejenim poročtvom« se bo vršil dne 31. avgusta t. l. ob 3 uri popoldne v novo sezidani hmeljarni v Žalcu.

Nagla smrt. V Gabrijah pri Rubijah je trgal v soboto češplje neki Franc Cekovič (p. d. Sirk). Kar naenkrat se čuti nekaj slabo, gre z debla in se vsede na tla. Komaj se je usedel, bil je že mrtev, zadela ga je najbrže kap. Pokopali so ga včeraj. Ranjki je zapustil vdovo in 7 nedoraslih otrok.

Velik požar na Notranjskem. Poroka se nam, da je vsa vas Martinjak včeraj bila v ognju. Zgoreli so menda tudi trije ljudje. Zažgali so otroci.

Dravski brod. Z ozirom na dopis z dne 31. julija nam je lastnik g. T. Mikl poslal naslednje pojasnilo: Ni res, da je moj dravski brod skrajno zanemarjen, ker popravljanje istega vsako leto stane 1000 do 1200 K ter ga od politične oblasti poslan inženier večkrat na leto preiskuje. Ni res, da je zopet brod zahteval nesrečno žrtev, ker še enake nesreče ni bilo, odkar sem jaz posestnik broda, namreč 22 let. Tudi ni res, da deske niti voza ne drže, ker se je stl popolnoma novi tram vsled prevelike teže, ker je ponesrečenec preveč na voz naložil, da tako enkrat brodovino prihrani, in potem je še po nepotrebnem zavrl, kar so mu tudi drugi vozniki branili. Tudi so po istem mostu celi čas vozili za neko stavbo na Zavrču zelo težke traverze itd. in se ničesar ni zgodilo. Tudi brodovina ni draga, ker se od osebe plačujeta samo 2 vin. in od enega konja 14 vin. in to je določila polit. oblast. Na mostu v Ormožu se n. pr. plačuje 20 v. Svoječasno je imela zveza peterih občin dravski brod in ker je bilo vedno več stroškov kakor dohodkov, so vse občine izstopile in moral sem ga jaz prevzeti. Da pa je tudi brod zelo potreben in velika dobrota, vedo najbolje tisti, ki imajo onkraj Drave posestva.

V Opatiji bo 7. sept. ob 3. popoldne velik plavaški turnir v morju. Za najboljšje plavače je razpisanih več daril.

Nesreča na Velikem Zvonarju. — Včeraj so se na Velikem Zvonarju ponesrečili trije turisti.

Istrijani si hočejo podražiti pivo. Deželni odbor istrski je poslal namestništvu sklep deželnega zbora istrskega, ki zahteva, da naj državna vlada opusti glede Istre omejitve občinskih doklad na pivo. Zdaj je namreč občinam omejena pravica pobirati doklade na pivo od 3-40 K na 220 K na hektl. Deželni zbor pa je zahteval, da se dovolijo doklade do 5 K na hektl.

Žrtva vojaških vaj. V beljaški bolnici je umrl na vročinski bolezni, katero je dobil pri vojaških vajah, lovec Mihael Dovgan iz Trnovskega na Notranjskem.

Ameriške novice. Žalostna smrt našega rojaka v Ameriki. V Clevelandu se je ubil na stopnjicah Janez Krebl, doma iz postojanskega okraja. Bil je v Ameriki komaj dobrega pol leta. —

O genj v slovenski cerkvi. Iz Towera se poroča: Strela je udarila v zvonik tamošnje slovenske cerkve sv. Martina. Dasi so ognjegasi hitro prišli na lice mesta, vendar je nastali ogenj provzročil kakih 250 dolarjev škode. — Nesreča nad nesrečo. V Calumetu se je ponesrečil rojak Matija Špehar pri delu v South Hecla rovu. Sedaj se nahaja v bolnišnici Calumet & Hecla kompanije. Zdravniki pravijo, da je njegov položaj jako kritičen. — Smrtna kosa. V Pueblu je umrla gospa Ohernik, roj. Barič, soproga našega rojaka Antona Ohernika. Doma je bila iz Trga pri Crnomlju. Pokojnica zapušča štiri nedorasle otroke. V bolnišnici je istega dne za vročnico umrla 20letna Marija Kadunc iz Šmarške tate. Bila je še le štiri mesece v Ameriki. — V Knive River, Minn., se je ponesrečil rojak Frančišek Pakovec, ko je v gozdu sekal drva. Pokojnik je bil doma iz Zagorice pri Novem mestu. Star je bil 40 let. V starem kraju zapušča ženo in petero otrok.

Ljubljanske novice.

Velika pevska slavnost v Ljubljani. Desetletnica pevskega društva »Ljubljana« vršila se bode, kakor je sklenil odbor, prihodnje leto meseca avgusta. Ob tej priliki namerava se sklicati tudi shod zaveze slovenskih pevskih društev in prirediti tekmovanje v petju. Povabila za dogovor prireditvenega shoda razposlala se bodo v kratkem vsem društvom. To se naznaja radi tega, da se bodo zamogla vsa druga društva ozirati ob priliki prireditve njih veselice na to slavnost, katera se bode vršila v večjem slogu in katera bode trajala tri dni.

Veselica v Svicariji. Pevsko društvo »Ljubljana« opozarja vse prijatelje društva, da se ima dne 31. t. m. (v nedeljo) vršiti druga poletna veselica v Svicariji. Začetek ob 1/4 uri. Izvajalo se bode več novih pevskih zborov, nastopil pa bode tudi društveni kvartet. Za zabavo občinstva skrbjeno bode tudi s tem, da bode funkcionirala šaljiva pošta, veliko zabave pa bode tudi s šaljivim bazarom. Vstopnina je 20 kr., otroci so vstopnine prosti.

V Ameriko je odšlo včeraj zvečer od tukaj 120 izseljencev. Policija je zopet prijela nekega fanta, ki jo je hotel odkuriti v Ameriko, predno je izpolnil svojo vojaško dolžnost.

Tatvina pri Čudnu. V času od 20. na 24. t. mes. je bila urarju na Mestnem trgu ukradena zlata verižica z nenavadno dolgimi udi. Verižica je bila vredna 120 kron.

Pes in elektrika. Na Zaloški cesti je včeraj na večer električni voz povozil psa Gabrijele Dolinarjeve iz Vodmata.

Umrli je postrešek št. 3 Šusteršič. **Nesreče.** Pred šentpetersko vojašnico je včeraj dopoldne padla na tla Marija Varl, žena poštnega uslužbenca na sv. Petra cesti št. 31 in se je pri padcu na čelu nekoliko poškodovala. Žena, ki težko hodi, je stopila na poti v jamo in padla. — Danes predpoldne je Antonija Dermota, dekla v Prištavskih ulicah št. 8 pri razobešanju perila padla s stola in si na desni roki v členku kost tako poškodovala, da je morala iti v bolnico.

Z električne žeznice. Valentin Kuga, posestnik v Metelkovih ulicah, je peljal včeraj zvečer s kamenjem obložen voz po Starem trgu. Pod Trandčo se je izognil električnemu vozu. Tukaj pa je konj na tlaku izpodrsnil in padel tako, da ni mogel več vstati. Bil je preslab, da bi se bil mogel sam vzdigniti na noge. Šele ljudje so mu pomagali na noge. — Matevž Breskvar v Trnovskih ulicah št. 4 je peljal danes dopoldne iz Samasove tovarne livarske izberke. Pred Zalaznikom na Starem trgu je prišlo kolo voza med relse in se je zdrobilo. Vseled tega niso električni vozovi mogli voziti naprej in so morali ljudje presedati, dokler niso voza odstranili.

Trgovsko bolnišnico in podporno društvo v Ljubljani imelo je v nedeljo v mestni dvorani svoj letošnji občni zbor, katerega se je vdeležilo lepo število članov. Predsedoval je društveni ravnatelj g. Emerih Mayer. Poročilo ravnateljstva o poslovanju in stanju društva za l. 1901, katero se je letos objavilo prvič tudi v slovenskem jeziku, posnamemo, da je imelo trgovsko bolnišnico in podporno društvo koncem lanskega leta 589 članov iz Kranjske, južne Štajerske in Korške. Bolniški oddelek društva izplačal je za zdravljenje obolelih društvenikov svoto 13.283 K 22 v., podporni oddelek pa desetim siromašnim društvenikom 4800 K podpore. Društvena bolnica nahaja se v zaveščišću usmiljenk »Leoninum«. Skupno premoženje obeh oddelkov znašalo je koncem lanskega leta 226.899 K 16 v. ter se je v primeri s prejšnjim letom pomnožilo za 1748 K 70 v. Kranjska hranilnica darovala

je društvu tudi v pretečenem letu 600 K, umrli društvenik g. Josip Steirer pa je društvu volil 1000 kron. Občni zbor izrekel je vsem dobrotnikom zahvalo za društvu izkazane dobrote, posebej pa še društvenemu zdravniku g. dr. E. Šlajmerju in čestiti prednici zavetišča »Leoninum« za ljubeznivo in truda polno postrežbo in pomoč pri oskrbovanju obolelih društvenikov. Poročilo o društvenem poslovanju in računski sklep vzel se je odobruje na znanje. Za leto 1902 je občni zbor podelil potrebnim društvenikom več podpor in sicer štirim po 50 K, petim po 40 K in dvema po 30 K mesečno.

O to sadje! Na Eisnovem vrtu v Streliških ulicah sta bila danes ponoči zasačena dva fanta, ki sta kradla sadje.

Krvavi komar v Šiški. Gastilničar T. K. »pri Štajercu« v Sp. Šiški nas prosi objaviti, da tepeža ni bilo v njegovi hiši, marveč le zunaj na cesti.

Jutri je zadnji dan za oglašanje udeležnikov romanja na Žalostno goro, ki si hočejo zagotoviti obed in vožnjo na vozeh ali po Ljubljani. Dosedanja oglasila kažejo, da se naši somišljeniki zelo zanimajo za ta izlet. Oglasila sprejema g. Brus in prodajalka v delavskem kons. društvu.

Ljudsko kopelj v Ljubljani pač obilno obiskujejo srednji stanovi, bolj malo pa delavski, za katere je bila pač v prvi vrsti ustanovljena. Cene so pač tako nizke, da si lahko vsak delavec in rokodelce privoščijo vsak teden eno kopelj. Tudi lega je pripravna, ker je vredni mesta. Treba bode delavce in njih družine opetovano opozarjati na to dobroto. Par cigar ali pol vrčka si lahko vsak pritrga in s tem kopelj plača.

130 burskih bojnikov v Ljubljani. Včeraj se je mudilo 130 burskih bojnikov in pešakov Transvala v Ljubljani, ki so se sedaj mudili na raznih krajih v Avstriji. Od-potovali so v Trst, kjer bodo prisegli angleškemu konzulu zvestobo. Iz Trsta se odpeljejo nazaj v Južno Afriko. Včeraj omenjeni g. Remy je predaval v kazini.

Cirkus Enders je s svojo včerajšnjo prvo predstavo zelo vgaljal. Cirkus je bil popolnoma razprodan. Cirkus je prav eleganten. Dresa konj, katere je vodil ravnatelj Riefenbach, je vzbudila splošno pozornost. Cirkus ima tudi psa, ki nastopa kot akrobat. Vse točke so bile izvršene kaj točno. Občinstvo je glasno izražalo svoje zadovoljstvo.

Selitev. Meseca avgusta je 60 družin in in 70 posameznikov menjalo svoja stanovanja. Srednjih, manjših stanovanj še vedno nedostaja.

Ljubljana je sedaj 0.30 pod normalom.

Okradeni učitelj in premeteni policaj. Učitelj Rudolf Krenn z Dunaja posetil je včeraj v Ljubljani svojega prijatelja, ki služi tukaj pri vojaki. Na večer sta šla v gostilno »pri angelju« v Kolodvorskih ulicah, kjer sta bila prav dobre volje. K njima se je bil pridružil Wettachov hišnik H. Jenčič. Ko je Krenn odšel od mize v stransko sobo in je tam pri mizi zaspal, prišel je Jenčič za njim in mu ukradel iz denarnice 90 K v papirju. Po tatvini je izginil Jenčič takoj iz gostilne in je denar skril pri vratih, ki peljejo iz utice na dvorišče. To pa je videl policaj, ki je tam okoli hodil. Sel je gledat, kaj je Jenčič skril, in našel je denar. Jenčič je bil šel nazaj v gostilno. Ko je policaj vprašal Jenčiča, zakaj je denar skril, je rekel, da je stavil z nekim gospodom, da mu bode denar tako vzel, da ta ne bode vedel kdaj. Policaj je hotel tega gospoda videti in je pozval Jenčiča, da mu ga pokaže. — Jenčiču pa to ni bilo po volji in je skočil iz gostilne in zbežal. Ujeli so ga danes doma na stanovanju. Učitelj Krenn, ki ni ničesar vedel o kaki stavi z Jenčičem, je dobil ves denar nazaj.

Kotiček za liberalce.

Ogorčenje liberalcev. Liberalci so bili pred leti tako navajeni na ponižnost katoliško narodnih moč, da se jim sedaj zdi nekaj nečuvnega, ako vidijo, da so oni časi, v katerih so lahko delali kar so hoteli, minuli, in »ogorčenje« so, ko spoznavajo, da ob odločnosti katoliško narodne stranke liberalizem vedno bolj peša in gine. Umevno je, da proti temu »protestirajo«. Pa ne pomaga nič! S takim brezvspešnim delom se je pečal tudi liberalni občinski odbor v Kostanjevici, ki je povrh pokazal še na poseben način svojo pamet s tem, da je volil častnim članom dr. Tavčarja. Kaj nas briga, kako »ogorčeno« misli občinski odbor v Kostanjevici o nas! Tisti, ki so v tem odboru, so nam bili pri deželnozborskih volitvah nasprotni, a opravili niso nič. Si-jajno našo zmago niso preprečili in prav nič niso mogli pomagati, da bi njihov liberalni Globočnik ne padel kakor je dolg in širok. Ako taki ljudje jeze pihajo, nam to le dokazuje, da imamo prav. Ako bi se go-dilo po njihovi liberalni volji, bi gotovo ne protestirali. Zato se bomo še nadalje na vso moč trudili, da liberalcem ne bomo po volji. Na njihove proteste pa ne damo niti Tavčarjevega »knofa«.

Izpred sodišča.

Nogo je svil tovarniški delavec Loreno Jekovec na Javorniku tovarniškemu pazniku Kristjanu Vilmanu o priliki, ko ga je ta porinil čez tovarniška vrata. Obdolženec je namreč oseba, katerega se pijača takoj prime, v vinjenem položaju je pa do skrajnosti nadležen. To Vilmanovo dejanje je pa Jekovec tolikanj vjezilo, da ga je vrgel na tla in mu zvil nogo; pa tudi Janez Korbar, kateri je Jekovec prođ vlek, dobil je udarec nad ocesom. Obsojen je bil na 7 mesecev težke ječe, poostrene z 1 postom in trdim ležiščem vsak teden.

Skrajna surovost. Dne 22. junija t. l. stali so Kundičevi fantje in več drugih pred domačo hišo, nakar prilomasti Jakob Poklukar, posestnikov sin iz Srednje Radovne v družbi svojega pajdaša mimo ter prične brez vsakega povoda preklinjati in togotiti se nad Antonom Kundičem. Ko ga je pa oče Matevž zaradi tega neopravičenega upitja posvaril, zgrabil je Poklukar Matevža Kundiča in ga vrgel ob tla; in ko prime ta neko palico za svojo obrambo, vrže ga ta še enkrat ob tla in ga vrh tega še sune z nožem v levo nadleht. Pa tudi sina Antona, kateri je hotel svojega očeta braniti, je obsuval z nožem ter ž njim mahal proti Barbi Kaudič, konečno pa pričel kamenje metati proti Kaudičevim. Sodišče ga je krivim spoznalo in obsodilo na 10 mesecev težke ječe in isto poostriilo z 1 postom in trdim ležiščem vsak teden.

Peresa raz klobuk vzel in po-hodil je Nace Trček, posestnikov sin iz Stirpnika dne 6. julija t. l. zvečer v Vrhnjčevi krčmi Cenetu Benedičiču, ker je bil baje na tega jezen. Benedičič pa je vrgel steklenico proti Trčku, nakar je ta potegnil nož in pričel mahati proti Benedičiču, vsled česar je bil poslednji na desni roki pod pre-gibom in za komolcem, kakor tudi na levi nogi, na desnem stegnu ter na čelu vsled udarca, katerega mu je prizadejal z vrčkom Klemen Lotrič, težko pohabljen. Trček je bil obsojen na 3 mesece ječe, Klemen Lotrič pa na 14 dni zavora.

Dedič ga ne bode, tako je upil delavec Jakob Hribar iz Golice v nedeljo dne 20. julija v Zavašnikovi krčmi v Zgor. Tu-hinju, ko so ga možakarji vsled razbijanja in krčmarju prizadete škode na prosto po-stavili. Razbil je dve šipi, polomil pred hišo stoječo klop, grozil z vilami in sekiro, posebno krčmarju je zameril, da ga je dal iz-tirati iz krčme. Zagovarja se s popolno pi-janostjo, in sodišče mu je prisodilo le en mesec zavora.

Senzacionalna obravnava pred novomeškimi porotniki. Predvčeršnjim smo omenili, da pride dne 5. in 6. sept. pred novomeške porotnike 24letni posestnik Franc Frandič iz Rateža, ker ga dolže, da je svojo 18letno ženo, s katero je živel v prepriu, zavrtno umoril.

Nekega jesenskega dne l. 1900 je prišel Frandič v urad okrajnega glavarstva v Novem mestu ter je vprašal, kje se nazna-njajo samomori. Dotični uradnik mu je dejal, naj gre k okrajnemu sodišču, a je takoj za njim poslal orožnike, ki so ga aretirali še isto uro. Frandičeva žena je bila po noči, ko je spala z eno leto starim otrokom, ustreljena. Mrtva žena je ležala za prsni preki-zanimi rokami, kakor bi spala. Poleg po-stelje je na tleh ležal revolver. Sodna ko-misija je konstatirala, da projektil, ki se je nahajal v glavi mrtve žene, ni iz dotičnega revolverja, ampak iz neke druge puške. Frandič je sicer dejal, da nima nobenega orožja, a komisija je v Frandičevi postelji dobila dve lovski puški. Frandiču se je po-srečilo uiti iz preiskovalnega zavora in je pobegnil v Severno Ameriko. Ker pa je ondi sleparil s čeki, so ga ondotne oblasti areti-rale in izročile Avstriji.

V jeseni preteklega leta so Frandiča zopet pripeljali nazaj v zapore novomeškega sodišča. Pri obravnavi bodo razven sodnih zdravnikov iz Novega mesta tudi navzoči: dva sod. zdravnika nadsodišča v Gradcu, dva strokovnjaka v orožju, dva veččaka v pisavi. Na oknu Frandičeve hiše so namreč dobili listek, na katerem je bila s svinčnikom pod-pisana žena Frandičeva in na katerem je bilo zapisano, da si je sama vzela življenje. So-dišče sumi, da je Frandič sam napisal ta listek, ker je bil tudi svinčnik, ki je ležal poleg, zašpčen na način, kakor navadno ne špičijo svinčnikov kmečke žene.

Pred novomeške porotnike pridejo poleg Frandiča še naslednji obtoženci: 1. se-ptembra 50letni Ant. Sirk iz Kruškega vrha radi nenravnosti, 59letni Mat. Berbuč iz Dul radi istega prestopka in radi tatvine ter 16letni Jern. Drganc iz Loke radi nenravnosti; 2. 30letni Mart. Kuhar iz Mladja radi nenrav-nosti in 21letni Fr. Dremelj iz Drage radi telesne poškodbe; 3. 20letni Ant. Gorenc iz Zg. Brezovice, 21letni Ant. Miklavčič in 24. letni Karol Kos iz Loke radi uboja in 21letni Fr. Orehek iz Moravč radi uradnega pone-verjenja; 4. sept. 51letni Jan. Povh iz Dolenje vasi radi nenravnosti in javnega nasilstva.

Razne stvari.

Najnovejša od raznih strani

Katoliškega škofa Faviera v Pekinu je zadela kap. Ohromel je po levi strani. — Ustreljen pri vojaški vaji. Nadporočnik Bratt je bil včeraj na vaji blizu Budimpešte ustreljen ter bil nevarno ranjen. Eden vojakov je imel pomočnega krogljo v puški. — Ose umorile otroka. Blizu vasi Büren pri Curihi so ose na polju tako opikale nekega triletnega dečka, da je takoj umrl. — Veselega dogodka v Kvirinalu pričakujejo v štirih mesecih. — Del novega mostu se je podrl v Monakovem. Ranjenih je dvanajst delavcev. — Velika panika je nastala med pasažirji parnika »Billwerder«, ki je blizu Hamburga trčil ob drug parnik, a se je le neznatno poškodoval. V gneči je bilo ranjenih več oseb. — Krüger bode letos po zimi prebival v Sin Remo. — Ženska, načelnik roparjev. V bližini Jassyja je bila te dni ujeta načelnica rumunske roparske tolpe, katero dolže 86 umorov, 198 drugih silovitoosti in 648 ropov. Na glavo te roparske načelnice je bila razpisana nagrada 12.500 frankov. Roparica je stara še-le 22 let in baje jako lepa. — Skrita tobačna tovarna. Policija v Temešvaru je našla v stanovanju tobačnega nadzornika Bűseörmenyja več meterskih stotov ukradenega tobaka in pravcaro malo tlačno tovarno z različnimi stroji in raznimi pripravami. Tudi več trafikantov je vpletenih v aleparijo. — Na srbski cerkvi v Zagrebu so se pokazale razpokline. Cerkev so zaprli in jo bodo popravili. — Amerikanski roparji v Evropi. Razni policijski uradi v Evropi so dobili obvestilo, da je zloglasna lopovska družba pobegnila iz Amerike v Evropo. — Velika zemška odprtina se je pokazala v Meksiki pri mestu Sant Nicholas. Odprtina je 10 milj dolga in 300 čevljev široka. V mestu vlada velik strah in ljudstvo je vznemirjeno. Nove vrste revolver, ki je spremljan z električno svetilnico, ki kot blisk posveti na nasprotnika, je iznašel amerikanec F. D. Junes. Tak revolver je posebno koristen proti napadom po noči.

Henrik Siemiradzki. Ravnokar umrl Siemiradzki je bil eden prvih poljskih slikarjev. Rojen je bil 15. nov. 1843. v Stalzkovem v grodenski guberniji. Sel je na slikarsko akademijo v St. Peterburg in l. 1870. obiskal Francijo in Nemčijo. V Monakovem se je učil nekaj časa pri slavnem Pilotyju, in šel potem v Rim. Posvetil se je zgodovinskemu slikarstvu in »genru«. Najznamenitejša so njegove slike iz starih rimskih in grških časov, katerim se pridružuje nekaj slik iz Novega zakona. Ikal je bujnih, čustveno vznemirljivih objektov, katere je uprizarjal z živo barvo. Za to je večkrat pregloboko segel po preveč lascivnih ali tudi groznih predmetih. Njegovo prvo veliko delo »Žive baklje Nero nove« že kaže to njegovo nagnjenje. Siemiradzki je izvršil tudi več cerkvenih podob. Poslikal je Izveličarjevo cerkev v Moskvi, za Krakov je izvršil podobo: »Kristus pomirja morske valove« in zastor v gledališču.

Zanesljiva starina. Neki starinar na Montmartru v Parizu ima deščico s sledečim napisom: »Desčica, katere je služila Dante Alighieriju, ko je slikal al fresco siko-

stinsko kapelico v Benetkah. Ta je pa pristna!

Pesnik, ki ima pravo sočutje s človeštvom. Japonski cesar je tista redka prikazen med pesniki, ki ne nadlegujejo s svojimi proizvodi javnosti. Na leto napiše povprečno 10.000 verzov, vendar jih, hvala Bogu, spravi v večno temo.

Na smrtni postelji priznal. Iz Denverja se poroča: William Thom s Vilis priznal je tukaj ob svoji smrtni uri, da je on sam umoril svojega 13 letnega sina Benjamina in da je po krivem obdolženi Nicholson, kateri je sedaj radi tega v zaporu, nedožen.

Vzgojiteljica hoče odškodnino. Vzgojiteljica Marijo Bentz je pretepal devetletni Harold Hartshorne v New-Yorku, katerega je imela nalogo vzgajati. Za to pa zahteva mlada vzgojiteljica od starišev malopridnega pretepača 50.000 dolar. odškodnine.

Konec umetne oaze. V puščavi Colorado v Indo dolini so bili napravili umetno oazo s tem, da so tja napeljali nekaj zemlje in vzgradili artezične vodnjake. Kakih 900 akrov zemlje je ta način zopet porastla zelena trava in kakih 60 akrov te zemlje je bilo posajene z melonami. Pred nekaj tedni, ko so bile melone že skoro zrele, pa je nastal v puščavi silen vihar in v par urah je bila cela oaza zopet pokrita s peskom, o umetnem delu ljudi pa ni bilo ne duha ne sluha več. Skode je blizu milijon dolarjev.

Telefonska in brzojavna poročila.

Velik požar na Notranjskem.

Cerknica, 27. avg. Vas Martinjak pri Cerknici skoro popolnoma pogorela. Zgorelo je mnogo živine in vsi pridelki. Položaj skrajno obupen.

Budimpešta, 27. avgusta. Tretji ogrski katoliški shod se vrši od dne 15. do 18. oktobra.

Monakovo, 27. avgusta. Krügerjevi spomini izidejo v raznih jezikih meseca novembra v založbi neke tukajšnje knjigotržnice.

Pariz, 27. avgusta. Laški kralj namerava preko Berlina priti sem.

London, 27. avgusta. Prve dni meseca novembra obišče kralja Edvarda nemški cesar.

Bloemfontein, 27. avgusta. Včeraj je na tukajšnjem kolodvoru trčil nek železniški stroj z vlakom, s katerim so se vračali begunci nazaj v Johannesburg. Prvi vozovi so razbiti, več žensk je mrtvih, mnogo oseb ranjenih.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm					
Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v Celziju	Vetrovi	Nebo
26	9 zveč.	735-1	17-9	sl. jzah.	jasno
27	7. zjutr.	735-6	13-0	brezv.	soparno
	2. popol.	735-3	27-0	sr. jzah.	del. jasno

Srednja včerašnja temperatura 19-6°, normale: 17-7°

Zitne cene

dné 26. avgusta 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	6-85	6-86
Rž za pomlad	7-18	7-20
„ „ jesen	6-15	6-13
Koruzna za juli-avgust	5-49	5-50
„ „ sept.-oktober	5-49	5-50
Oves za jesen	5-70	5-72

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	6-61	6-62
Pšenica za april	6-94	6-95
Rž za oktober	6-82	6-83
Rž za april	6-08	6-09
Oves za oktober	5-43	5-44
„ „ april	5-69	5-71
Koruzna za maj (1903)	5-22	5-26

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-10	7-85
„ „ rutne tel.	7-25	7-60
Rž	6-85	6-65
Jesmen	5-90	7-25
„ „ ob Tisi	5-75	7-45
Koruzna ogerska	5-35	5-60
Čikvanti	8-20	6-50
Oves srednji	7-40	7-55
Višol	—	—

Dunajska borza

dné 27. avgusta

Skupni državni dolg v notah	101-80
Skupni državni dolg v srebru	101-70
Avstrijska zlata renta 4%	121-55
Avstrijska kronska renta 4%	100-15
Ogerska zlata renta 4%	121-15
Ogerska kronska renta 4%	98-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1585-—
Kreditne delnice, 160 gld.	683-50
London vista	2396 25/2
Nemški dr. bankovci za 100 m. nem dr. velj.	116-95
30 mark	23-41
30 frankov (napoleonador)	19-08
Italijanski bankovci	94-40
Č. kr. cekini	11-26

Lepa bukova drva 24 palcev dolga, seženj 12 kron od kolodvora Višnjagora.

Več pové oskrbnitvo grajščine Weixelbach pošta Višnjagora. 1009 3-1

Zahvala.

Najudanejša podpisano načelnitvo prostovoljnega gasilnega društva izreka tem potom prečastitemu gosp. župniku Jožefu Pristovu najiskrenejšo zahvalo, kateri je našemu društvu v nakup gasilnega orodja zdatni znesek 50 kron velikodušno naklonil.

Bog povrni!

1008 1-1

Za prostovoljno gasilno društvo
v Ribnem dné 25. avgusta 1902.

Gab Ferjan.
načelnik.

Janko Vrezec.
blagajnik.

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Stavišče

v najlepši legi ob Tržaški cesti v Ljubljani, obseza-joče 33150 m² se prodav celoti ali pa v malih parcelah.

Več pové Konrad Stöcklinger,
Rimska cesta št. 17.

Priprosto mlado dekle

pripravno za 999 2-2

prodajalno

sprejme se v prodajalno ljubljanske okolice. Pismene ponudbe pošljejo se št. 100 post rest št Vid pri Ljubljani.

2 komija 2

ozirama poslovedja za kmetijske društvo se sprejmeta.

Naslov pri »Gosp. Zvezi« v Ljubljani.

Služba organista

se za sedaj odda do sv. Mihela t. l. v Štangi pošta Litija. — Več se poizve pri g. župniku ravno tam. 1007 3-1

Oklopju slična barva za zidovja, katere boja je nespremenljiva, statna in vremenja, ter neodkrsljiva, je priporočljiva posebno stavbinskim podjetnikom, zidarskim moštram, hišnim posestnikom itd. Poraba je tako preprosta, da lahko vsakdo sam z njo prevleče vnanje dele poslopjinega zidovja. Edina prodaja pri trvdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 524 10 11-4

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

Za šolska darila

priporoča:
Razlaga velikega katekizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavi Ant. Vetrnik, župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s pošto 20 h več.
Drugi zvezek: poglavje o upanju in molitvi, pa poglavje o ljubezni in zapovedih. Broširano 2 K 50 h, s pošto 30 h več.
Tretji zvezek: o milosti in zakramentih. Broširano 2 K 70 h, s pošto 30 h več.
Cena broširanemu eksemplaru 40 h, kar-tonirano 60 h. — Dobé se tudi v finejših vezilih po raznih cenah.

586 50-26

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

— Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. —

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Ugodna priložnost

za oženjenega rokodelca, krojača, brivca, urarja, ali šiviljo, kjer se odda na račun stara, znana gostilna na Gorenjskem poleg farne cerkve in velike ceste. Kje, pové upravništvo »Slovenca«. 955 3-3

F. M. Schmitt.

Ljubljana, pred Škofijo 2.

Priporoča visoke častiti duhovščini svoje največje zaloge vsakovrst-nih podobice za kolekture in druge priložnosti. 991 3-2

Kupujem

po najvišji ceni lepe, belo posušene gobe, zgodnji krompir in čebulo.

Josip Levč

984 6-3 v Ljubljani.

